

پوهنتون سلامت
پوهنځی شریعت و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقه

اسلامی و قوانین افغانستان

(تیزس ماستری)

محصل: دوست محمد (مخلص)

استاد رهنما: دوکتور نجیب الله (صالح)

سال: ۱۳۹۷ هـ ش - ۱۴۳۹ هـ ق

پوهنتون سلام
پوهنځی شریعت و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی و قوانین افغانستان

(تیزس ماستري)

محصل: دوست محمد (مخلص)

استاد رهنما: دوكتور نجیب الله (صالح)

سال: ۱۳۹۷ هـ ش - ۱۴۳۹ هـ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

د بهار تمنت فقه و قانون

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم دوست محمد ولد فقیر محمد: ID نمبر SH-MSF-96-286 محصل دور پنجم فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی و قوانین افغانستان به روز چهارم ددرد تاریخ ۱۴۰۰/۳/۲۳ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق ۷۸ (نمره به عدد) خفتاد و هشت (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

شماره	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	استاد وزیر محمد سعیدی	عضو هیات	
۲	دکتور محمد یونس ابراهیمی	عضو هیات	
۳	دکتور نجیب الله صالح	استاد رهنا و رئیس جلسه	

معاون علمی

امر بورد ماستری

خلاصه

رساله رابه منظور پایان نامه ماستری تحت عنوان (قلمرو قوانین جزای نسبت به اشخاص در فقه اسلامی وقوانین افغانستان) تحریر نموده ام.

قلمرو قوانین جزای نسبت به اشخاص به این معنی وقتیکه یک شخص در قلمرو یک کشور مرتکب جرم گردد آیا قوانین همان کشور بالایش قابل تطبیق است یاخیر؛ درین مورد باید گفت که اجرای قوانین جزای از نظر مکانی، فقهاء قلمرو قوانین جزای را از نظر مکانی به دو بخش تقسیم کرده اند. دارالاسلام، دارالحرب، از نظر فقها هر فردی که در دارالاسلام مرتکب جرم گردد قوانین اسلامی بالایش تطبیق می شود اعم از مسلمان، ذمی، حربی، و هیچ نوع تفاوت بین اشخاص قایل نشده است، اما قوانین وضعی چنین نبوده است بلکه نظر به مرتکبین جرم در قلمر یک کشور نسبت به اشخاص تفاوت قایل شده اند مثل، مصونیت ریس دولتی، مصونیت روسای دول بیگانه، مصونیت نمایندگان سیاسی، مثل سفرا، مصونیت نمایندگان مجلس، قوانین جزای از نظر زمان پس از نشر واطلاع مردم از آن نافذ و مرعی الاجرا قرار می گیرد. اصل عدم رجعت قانون به ما قبل است این اصل هم از منظر شریعت وهم از نظر قوانین وضعی است. اما این اصل یا قاعده از خود استثنات دارد که به ماقبل رجعت می کند در حالاتی که به نفع متهم باشد یا مصلحت ایجاب نماید، قلمرو قوانین جزای نسبت به اشخاص در فقه اسلامی، دین اسلام اصل قانونی بودن جرم و مجازات و قلمرو جزای اشخاص رابه نحو دقیق در جرایم حدود به کار گرفته است که مذاهب اربعه نظریات خویش را ارایه کرده اند که از مهم ترین فواید اجرای حدود و تعزیرات حفظه نظم جامعه است،

قلمرو قوانین جزای نسبت به اشخاص در قانون یکی از مباحثی که در بحث اعمال حاکمیت در رابطه با چگونگی اجرای قوانین جزای مطرح می باشد بحث تعیین حدود و اجرای قوانین جزای در قلمر و داخلی

ویا خارجی یک کشور راست به طور کلی هر قانون که در یک کشور قابلیت اجرا پیدا میکند قبل از تصویب و اجرای آن ساحه تطبیق آن مورد بحث قرار می‌گیرد که کود جزا افغانستان هم از این امر مستثنی نیست بلکه ساحه تطبیق کود جزا از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است که در مورد فقره (۱) ماده ۱۶ کود جزا چنین مشعر است ، احکام این قانون بر هر تبعه افغانستان ، شخص بدون تابعیت یا هر تبعه خارجی که در قلمرو کشور مرتکب جرم شود ، تطبیق می‌گردد ، اما ماده ۲۱ کود جزا در مورد چنین مشعر است ، هرگاه کارکن ملل متحد یا کارکن سازمان های بین المللی دیگر یا نماینده سیاسی دولت خارجی مرتکب جرمی گردد که احکام این قانون بالای وی قابل تطبیق باشد با آنها مطابق معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی که موقف ، امتیازات و مصونیت های کارکنان و نمایندگان متذکره را تنظیم می‌نماید و جمهوری اسلامی افغانستان به آن ملحق گردیده است ، رفتار صورت می‌گیرد اما موقف شریعت چنین نبوده است ، به اساس نظریه امام ابوحنیفه (رحمه الله) در مورد مستأمن زمانیکه مرتکب جرم در قلمرو دارالاسلام شود در جرایمی که مربوط به حقوق الناس باشد و منافع افراد را به خطر می‌اندازد مانند جرایم قذف قصاص ، غصب و خیانت در امانت قابل مجازات می‌باشد اما در دیگر جرایم که حقوق الله محض باشد و یا جنبه حقوق الله غالب باشد مانند جرم زنا ، سرقت ، شرب الخمر حد بالایش تطبیق نمی‌شود زیرا دلیل اش این است که مستأمن برای اقامت در دارالاسلام داخل نمی‌شود بلکه ورود آن برای مقاصد تجارت یا پیام رسانی و یا یک گزر می‌نماید ، اما به اساس نظریه امام ابو یوسف (رحمه الله) مستأمن هر نوع جرم که در قلمرو دارالاسلام مرتکب شود مطابق احکام شریعت مجازات می‌شود ، که امام شافعی ، و امام احمد ، و امام مالک (رحمه الله علیهم) در رابطه به مستأمن زمانیکه مرتکب هر نوع جرم گردد مطابق احکام شریعت مجازات می‌شود . و شریعت اصل برابری را به طور کامل اجرا می‌کند و هیچ شخص ، هیات یا گروهی را بر شخص ، هیات یا گروه دیگر

راتر جیح نمی دهد . تر دیدی نیست که شریعت برتر از آن است . نظریه مساوات و برابری در شریعت به مرتبه کمال مطلق خود رسیده ، بر خلاف قوانین وضعی که دارای چنین مواصفات نبوده و نیست *

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه...
1.....	مقدمه
2.....	اهمیت موضوع
3.....	اسباب اختیار موضوع
3.....	پیشینه ای تحقیق
5.....	سوالات تحقیق
5.....	روش تحقیق
5.....	ساختار تحقیق
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	فصل اول: کلیات
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مبحث اول: تعریف قلمرو
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب اول: معنی لغوی قلمرو
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب دوم: قلمرو در اصطلاح
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب سوم: مفهوم قلمرو در علوم سیاسی
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب چهارم: انواع قلمرو
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مبحث دوم: مفهوم قوانین جزائی
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب اول: مفهوم قانون
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	الف- مفهوم لغوی قانون
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب دوم: مفهوم جزاء
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مطلب سوم: انواع قوانین جزائی
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	مبحث سوم: مفهوم اشخاص

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب اول : مفهوم لغوی اشخاص

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب دوم :مفهوم اصطلاحی اشخاص

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب سوم : انواع اشخاص

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED...مطلب چهارم: شخصیت های حقوقی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب پنجم . سیر تاریخی قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص
DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. فصل دوم

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.انواع قلمرو قوانین جزائی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مبحث اول: قلمرو قوانین جزائی در زمان

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب اول: قاعده کلی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.ب- استثنای دوم

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب دوم: عدم رجعت قوانین جزائی به ماقبل :

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مبحث دوم:قلمرو قوانین جزائی در مکان :

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب اول: جهانی بودن شریعت اسلامی:

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.اول- جهان اسلام که آنرا دارا لاسلام می نامند:..

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED..دوم- کشورهای دیگر که بدان دارالکفر نام نهاده اند..

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED:مطلب دوم انواع دار اسلام فقهای اسلام دار اسلام را به انواع ذیل تقسیم کرده اند :
NOT DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.1- نظریه ای اول از امام (ابوحنیفه)

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.۲ نظریه ای دوم (ابویوسف

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب دوم:استرداد مجرمین

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.الف : استرداد مجرم به کشور اسلامی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.د :استرداد مجرمین در افغانستان

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب سوم استرداد مجرمان در فقه اسلامی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.الف- استرداد مجرمان به دولت اسلامی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.ب: استرداد مجرمان به دولت غیر اسلامی

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.ج-استرداد مجرمان سیاسی و نظامیان

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.دوم : - مجازات حربی های پناهنده پس از مسلمان شدن شان ممکن است؟
DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. سوم : استرداد غلامان
معنای اصطلاحی تبعید:

.....
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.الف- تبعید مسلمانان

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.ب- تبعید ذمی ها

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.ج- تبعید محاربین

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.محارب: محاربه از مهم ترین موجبات تبعید است.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.نوع وجوب تبعید محارب:

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.جاسوسی:

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.حکم تبعید:

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.فصل سوم: قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی
DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مبحث اول: مفهوم قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی
DEFINED.

ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.مطلب اول : قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در قدیم.

مطلب دوم : قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در عصر حاضر **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب سوم : قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص. **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

موجبات تعزیر: **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مبحث دوم : تطبیق قوانین جزائی بالای غیر مسلمانان ساکن در قلمرو اسلامی (دارالاسلام) **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب اول : تطبیق قوانین جزائی بالای ذمی های ساکن در قلمرو اسلامی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب دوم : تطبیق قوانین جزائی بالای مستأمنین ساکن در قلمرو اسلامی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب سوم: تطبیق قوانین جزائی بالای حربی های ساکن در قلمرو اسلامی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب چهارم: تطبیق قوانین جزائی بالای مسلمانان ساکن در خارج از قلمرو اسلامی (غیر از دارالاسلام) **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

فصل چهارم: قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در قانون. **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب اول: مصونیت رئیس دولت **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب دوم: مصونیت رؤسای دول بیگانه **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب سوم: مصونیت نمایندگان سیاسی **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب چهارم: مصونیت نمایندگان مجلس **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مبحث دوم : قلمرو قوانین جزای نسبت به اشخاص در قانون. **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب اول : مفهوم قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در قانون. **Error! Bookmark not defined.**

مطلب دوم : قانون جزاء مصوب (1355) **Error! Bookmark not defined.**

مطلب سوم : کود جزاء مصوب (1396) **Error! Bookmark not defined.**

مطلب چهارم : قلمرو افغانستان شامل کدام ساحات می شود. **Error! Bookmark not defined.**

مطلب پنجم : تطبیق قوانین جزائی افغانستان در ساحات بین المللی. **Error! Bookmark not defined.**

مطلب ششم: نظریات حقوق دانان در مورد قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص **Error! Bookmark**

not defined.

مطلب هفتم مقایسه میان فقه وقانون:..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نتیجه گیری..... 1

پیشنهادات..... 3

فهرست آیات..... **Error! Bookmark not defined.**

فهرست احادیث..... **Error! Bookmark not defined.**

فهرست اعلام..... **Error! Bookmark not defined.**

منابع و مأخذ(REFERENCES)..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نتیجه گیری

موضوع قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی و قوانین افغانستان که فوقاً به طور سعی شده تشریح و واضح شد و از هردو بخش یعنی قوانین افغانستان و فقه اسلامی موضوعات راجع به تحقیق را تا حدی امکان جمع اوری نمودم تا خواننده گان محترم از آن بهرمنند شوند لهذا این جا میخواهم بطور خلاصه آنها یادوری نمود.

قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی و هم در قوانین افغانستان پیرامون آن بحث شده است از نظر فقهاء زمانیکه یک شخص در قلمرو دارالاسلام مرتکب جرم گردد طبق قوانین اسلامی مجازات می شود اعم از مسلمان، ذمی، مستامن، در رابطه به مرتکبین جرم قوانین اسلامی هیچ نوع تفاوت قایل نشده است. کود جزا افغانستان در رابطه به قلمرو قوانین جزایی نسبت به اشخاص در فقره (۱) ماده (۱۶) در مورد چنین مشعر است (احکام این قانون بره مرتبعه افغانستان، شخص بدون تابعیت یا هر تبعه خارجی که در قلمرو کشور مرتکب جرم شود، تطبیق می گردد) و در ماده (۲۱) که در رابطه به ارتکاب جرم توسط کارکن ملل متحد، سازمان های بین المللی و نماینده سیاسی کشورها چنین مشعر است (هرگاه کارکن ملل متحد یا کارکن سازمان های بین المللی دیگری نماینده سیاسی دولت خارجی مرتکب جرم گردد که احکام این قانون بالای وی قابل تطبیق باشد با آنها مطابق معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی که موقوف، امتیازات و مصونیت های کارکنان و نمایندگان متذکره را تنظیم می نماید و جمهوری اسلامی افغانستان به آن ملحق گردیده است، رفتار صورت می گیرد) پس به وضاحت معلوم می گردد زمانیکه اشخاص متذکره مرتکب جرم در قلمرو افغانستان شوند بایشان مطابق معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی

که افغانسان به آن ملحق گردیده است رفتار صورت می‌گیرد. بناءً کود جزا افغانستان در رابطه به مرتکبین جرم نسبت به اشخاص در قلمرو افغانستان تفاوت قایل شده است اما از نظر فقها هر فردی که در دارالاسلام مرتکب جرم گردد قوانین اسلام می‌بالایش تطبیق می‌شود. قوانین وضعی بین اشخاص در رابطه به تطبیق قانون زمانیکه مرتکب جرم در قلمرو یک کشور گردن تفاوت قایل شده است. مثل، مصونیت ریس دولت، مصونیت روسای دول بیگانه، مصونیت نمایندگان سیاسی، مصونیت نمایندگان مجلس، اما نصوص شریعت در باره همه اشخاص زمانیکه مرتکب جرم قلمرو در دارالاسلام شوند تطبیق و اجرا می‌شود و هیچ شخصی، از لحاظ موقف، مقام، و اوصاف هر چه باشد. از مجازات معاف نمی‌شود و شریعت اصل برابری را به طور کامل اجرا می‌کند و هیچ شخص، هیات یا گروهی را بر شخص، هیات یا گروه دیگر ترجیح نمی‌دهد. تردیدی نیست که شریعت برتر از آن است. نظریه مساوات و برابری در شریعت به مرتبه کمال مطلق خود رسیده، بر خلاف قوانین وضعی که دارای چنین مواصفات نبوده و نیست.

پیشنهادات

پس از ترتیب تحقیق می‌خواهم با کدام مشکلات که رو برو شده ام و به نظر من آن مشکلات اگر به طور پیشنهادات آرایه شود ممکن است جامه عمل به آن داده شود و دیگر افراد محققین با اینگونه مشکلات روبرو نه شوند.

۱- تدوین و تألیف کتاب‌ها و مقالات با عنوان پایان نامه جهت تطبیق اشتراک با افراد دیگر.

پیشنهاد میشود موضوع قلمرو قوانین جزائی نسبت به اشخاص در فقه اسلامی و قوانین افغانستان که به این عنوان کدام کتاب یا مقاله خاص وجود ندارد اگر تألیف و تدوین شود بهتر خواهد شد.

۲- تشریح و واضح ساختن قلمرو قوانین جزای .

۳- موضوعات که از سوی نهاد های تحصیلی به محصلان داده میشود باید به آن توجه لازم صورت بگیرد و دوباره در همان نهاد تحصیلی من حیث یک اثر علمی مورد استفاده قرارگیرد.

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

research.salam.edu.af